

XXI Adults

Προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος
ενηλίκων στον 21^ο αιώνα

Καλές Πρακτικές

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όνομα της Καλής Πρακτικής

EduSenior – Βελτίωση της Ποιότητας της Εκπαίδευσης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο Γκντανσκ

Σύνοψη της Πρακτικής

Σύντομη, εύκολα κατανοητή περίληψη: Ποια είναι η πρακτική, για ποιον και για ποιο σκοπό;

To EduSenior είναι μια εκπαιδευτική πρωτοβουλία που αναπτύχθηκε από το Ίδρυμα NOVA στο Γκντανσκ της Πολωνίας, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της μη τυπικής εκπαίδευσης για ηλικιωμένους. Το έργο επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των ικανοτήτων των εκπαιδευτών ενηλίκων και στη δημιουργία ευκαιριών χωρίς αποκλεισμούς μάθησης για τους ηλικιωμένους, ιδίως στον τομέα των ψηφιακών και πολιτικών ικανοτήτων.

Μέσω διεθνούς συνεργασίας με τον Νορβηγό εταίρο Bjerkaker To LearningLab , το έργο εισήγαγε τη μεθοδολογία του «κύκλου μελέτης» σε τοπικά κοινοτικά κέντρα. Περιλάμβανε εκπαίδευση και παρακολούθηση εργασίας στη Νορβηγία, δοκιμή εκπαιδευτικών μεθόδων με ομάδες ηλικιωμένων και δημιουργία ενός πρακτικού οδηγού και εκπαιδευτικών ενοτήτων για άλλους παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων. Η πρακτική αυτή αντιμετώπισε την αυξανόμενη ανάγκη για ουσιαστικές, συμμετοχικές ευκαιρίες μάθησης για ηλικιωμένους και προώθησε τη δια βίου μάθηση σε ένα υποστηρικτικό, κοινοτικό περιβάλλον.

Περιγραφή της Πρακτικής – τουλάχιστον 2000 χαρακτήρες

1) Συμφραζόμενα / Ιστορικό

Ποια ήταν η αρχική ανάγκη ή το πρόβλημα;

Ποια ήταν η ομάδα-στόχος;

Ήταν μέρος κάποιου ευρύτερου προγράμματος ή έργου;

To έργο EduSenior αναπτύχθηκε για να αντιμετωπίσει την αυξανόμενη ανάγκη για υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση για ηλικιωμένους στο Γκντανσκ της Πολωνίας. Πολλοί ηλικιωμένοι πολίτες βιώνουν ψηφιακό αποκλεισμό και δεν έχουν πρόσβαση σε σχετικές, ενδυναμωτικές μαθησιακές ευκαιρίες. Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται με αυτήν την ομάδα συχνά δεν διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία και μεθόδους για να εμπλέξουν αποτελεσματικά τους μεγαλύτερους σε ηλικία μαθητές, ειδικά σε μη τυπικά περιβάλλοντα.

Το έργο επικεντρώθηκε σε δύο ομάδες-στόχους: εκπαιδευτικούς και συντονιστές που εργάζονται με ηλικιωμένους σε κοινοτικά περιβάλλοντα, και ηλικιωμένους ενήλικες (60+), οι οποίοι συμμετείχαν σε πιλοτικές μαθησιακές δραστηριότητες.

To EduSenior συμμετείχε στις επιχορηγήσεις του EOX και της Νορβηγίας 2014–2021, οι οποίες υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ενεργοί Πολίτες – Περιφερειακό Ταμείο». Υπεύθυνο ήταν

το Ίδρυμα NOVA (Πολωνία), σε συνεργασία με την Bjerker. LearningLab (Νορβηγία). Σε τοπικό επίπεδο, πραγματοποιήθηκε σε κοινοτικά κέντρα και λέσχες ηλικιωμένων στο Γκντανσκ , όπως το « Wzgórze» Ραντόστσι ”.

Το έργο διήρκεσε από τον Ιανουάριο του 2022 έως τον Δεκέμβριο του 2023. Εισηγάγε τη μέθοδο του «κύκλου μελέτης», μια συμμετοχική σκανδιναβική μαθησιακή προσέγγιση που βασίζεται στον διάλογο, την ισότητα και την πρωτοβουλία των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε διεθνείς δραστηριότητες κινητικότητας στη Νορβηγία (παρακολούθηση εργασίας και κατάρτιση) και στη συνέχεια εφάρμοσαν όσα έμαθαν σε τοπικές πιλοτικές ομάδες με ηλικιωμένους.

Το *EduSenior* κάλυψε επίσης ένα κενό στους πόρους στην πολωνική γλώσσα για την ανώτερη εκπαίδευση, αναπτύσσοντας έναν πρακτικό οδηγό για εκπαιδευτικούς και ενότητες κατάρτισης που δοκιμάστηκαν και βελτιστοποιήθηκαν με πραγματικούς συμμετέχοντες.

Αυτά τα υλικά υποστήριξαν ένα πιο ελκυστικό, σεβαστό και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακό περιβάλλον για τους ηλικιωμένους και παραμένουν διαθέσιμα στο κοινό.

Εν συντομία, *EduSenior* ανταποκρίθηκε στις ψηφιακές και κοινωνικές ανάγκες των μεγαλύτερων σε ηλικία μαθητών ενδυναμώνοντας τους εκπαιδευτικούς και δημιουργώντας βιώσιμα εργαλεία και μεθόδους για την εκπαίδευση των ηλικιωμένων.

2) Στόχοι

Ποιοι ήταν οι στόχοι της πρακτικής;

Τι στόχευε να βελτιώσει ή να αλλάξει;

Ο κύριος στόχος του έργου *EduSenior* ήταν η βελτίωση της ποιότητας της μη τυπικής εκπαίδευσης για τους ηλικιωμένους, ενισχύοντας τις ικανότητες των εκπαιδευτικών που συνεργάζονται μαζί τους. Η πρωτοβουλία είχε ως στόχο να καταστήσει την εκπαίδευση ενηλίκων για τους ηλικιωμένους πιο συμπεριληπτική, συμμετοχική και καλύτερα προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους —ειδικά στον τομέα των ψηφιακών και πολιτικών ικανοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα, το *EduSenior* στόχευε στα εξής:

1. Ενδυνάμωση εκπαιδευτών και συντονιστών παρέχοντάς τους νέα εργαλεία, γνώσεις και μεθόδους για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη των μαθητών μεγαλύτερης ηλικίας,
2. Εισαγωγή και προσαρμογή της μεθοδολογίας του «κύκλου μελέτης» στο πολωνικό πλαίσιο, ως μια συμπεριληπτική, χαμηλού επιπέδου προσέγγιση στη μάθηση των ηλικιωμένων,
3. Αύξηση της εμπλοκής και της αυτοπεποίθησης των ηλικιωμένων, ιδίως εκείνων που κινδυνεύουν από ψηφιακό αποκλεισμό,
4. Δημιουργήστε πρακτικούς πόρους (οδηγό και εκπαιδευτικές ενότητες) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άλλους παρόχους εκπαίδευσης ενηλίκων στην Πολωνία και πέραν αυτής,

5. Προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ Πολωνίας και Νορβηγίας στον τομέα της ανώτερης εκπαίδευσης.

Το έργο επιδίωξε να αλλάξει την παραδοσιακή, συχνά από πάνω προς τα κάτω, προσέγγιση στην εκπαίδευση των ηλικιωμένων, καθιστώντας την πιο διαλογική, μαθητοκεντρική και ανταποκρινόμενη στις πραγματικές ανάγκες των ηλικιωμένων.

3) Υλοποίηση / Μεθοδολογία

Πώς πραγματοποιήθηκε η πρακτική βήμα προς βήμα;

Ποιες δραστηριότητες ή μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν;

Πόσο καιρό πήρε;

Το έργο *EduSenior* υλοποιήθηκε σε μια διετή περίοδο, από τον Ιανουάριο του 2022 έως τον Δεκέμβριο του 2023. Ξεκίνησε με τον εντοπισμό των αναγκών των εκπαιδευτικών και των μεγαλύτερων σε ηλικία μαθητών μέσω εσωτερικών διαβουλεύσεων και συνεργασίας μεταξύ των εταίρων. Με βάση αυτό, η ομάδα του έργου σχεδίασε μια δομή που συνδυάζει τη διεθνή κινητικότητα, τις τοπικές πιλοτικές δοκιμές και την ανάπτυξη πρακτικών εκπαιδευτικών πόρων.

Ένα από τα βασικά βήματα ήταν η διεθνής συνεργασία με την *Bjerkaker LearningLab* από τη Νορβηγία, το οποίο παρείχε εμπειρογνωμοσύνη στη συμμετοχική εκπαίδευση ενηλίκων. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, μια ομάδα Πολωνών εκπαιδευτών ενηλίκων και συντονιστών συμμετείχε σε δραστηριότητες κινητικότητας στη Νορβηγία. Αυτές περιελάμβαναν παρακολούθηση εργασίας και εκπαίδευση με επίκεντρο τη μεθοδολογία του «κύκλου μελέτης» - μια προσέγγιση με επικεφαλής τον μαθητή, βασισμένη στη συζήτηση, η οποία έχει αποδειχθεί αποτελεσματική στην ανώτερη εκπαίδευση στη Σκανδιναβία.

Μετά την επιστροφή τους από τη Νορβηγία, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί προσαρμόσαν τη μέθοδο του κύκλου μελέτης στο πολωνικό πλαίσιο και τη δοκίμασαν σε τρία τοπικά κοινοτικά κέντρα στο Γκντανσκ, συνεργαζόμενοι με ομάδες μαθητών μεγαλύτερης ηλικίας. Κάθε πιλοτική ομάδα επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη ψηφιακών και κοινωνικών ικανοτήτων, στην ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής και στη δημιουργία ενός ασφαλούς, σεβαστού χώρου μάθησης.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, η ομάδα εργάστηκε επίσης για την ανάπτυξη πρακτικού υλικού για μελλοντική χρήση. Αυτά περιλάμβαναν έναν οδηγό για ανώτερους εκπαιδευτικούς, καθώς και ένα σύνολο εκπαιδευτικών εννοιών που κάλυπταν βασικά θέματα όπως οι ψηφιακές δεξιότητες, η συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και η διαγενεακή συνεργασία. Το υλικό βασίστηκε σε πραγματικές εμπειρίες από τις πιλοτικές δραστηριότητες και προσαρμόστηκε ώστε να αντικατοπτρίζει τα σχόλια τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των ανώτερων συμμετεχόντων.

Στο τελικό στάδιο του έργου, τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε εκδήλωση διάδοσης στο Γκντανσκ, όπου προσκλήθηκαν εκπαιδευτικοί, εκπρόσωποι ΜΚΟ και τοπικές αρχές για να ενημερωθούν για τη μεθοδολογία και να λάβουν το υλικό. Όλοι οι πόροι διατέθηκαν δημόσια για περαιτέρω χρήση σε άλλα ιδρύματα που εργάζονται με ηλικιωμένους.

4) Αποτελέσματα / Αποτελέσματα

Ποια ήταν τα συγκεκριμένα αποτελέσματα;

Πώς επηρέασε η πρακτική τους συμμετέχοντες;

Το έργο *EduSenior* παρήγαγε αρκετά απτά και βιώσιμα αποτελέσματα που συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας της ανώτερης εκπαίδευσης στην Πολωνία.

Ένα από τα βασικά αποτελέσματα ήταν η ανάπτυξη ικανοτήτων δέκα εκπαιδευτών ενηλίκων και συντονιστών, οι οποίοι συμμετείχαν σε διεθνείς δραστηριότητες κινητικότητας στη Νορβηγία. Μέσω παρακολούθησης εργασίας και εκπαίδευσης στη μεθοδολογία του «κύκλου μελέτης», απέκτησαν νέες παιδαγωγικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες, οι οποίες αργότερα εφαρμόστηκαν σε τοπικά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Οι νεοαποκτηθείσες ικανότητες χρησιμοποιήθηκαν σε τρία κοινοτικά κέντρα στο Γκντανσκ , όπου οι εκπαιδευτικοί δοκίμασαν και προσαρμόσαν την προσέγγιση του κύκλου μελέτης σε μικρές ομάδες με περίπου 30 συμμετέχοντες μεγαλύτερης ηλικίας. Αυτές οι πιλοτικές συνεδρίες βοήθησαν στην επικύρωση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου στην προώθηση του ανοιχτού διαλόγου, της μάθησης από ομοτίμους και της ενδυνάμωσης των μαθητών. Οι ηλικιωμένοι που συμμετείχαν ανέφεραν αυξημένη αυτοπεποίθηση, ισχυρότερο κίνητρο για μάθηση και μεγαλύτερο αίσθημα ότι ανήκουν σε μια μαθησιακή κοινότητα.

Ένα σημαντικό αποτέλεσμα του έργου ήταν η ανάπτυξη ενός πρακτικού οδηγού για εκπαιδευτικούς και ενός συνόλου εκπαιδευτικών ενοτήτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ηλικιωμένων. Αυτά τα υλικά κάλυπταν τις ψηφιακές ικανότητες, τη συμμετοχή στα κοινά, την επικοινωνία μεταξύ των γενεών και τις στρατηγικές μάθησης για ηλικιωμένους. Οι πόροι βασίστηκαν σε εμπειρίες από την πιλοτική φάση και προσαρμόστηκαν σε απάντηση στα σχόλια τόσο από εκπαιδευτικούς όσο και από ηλικιωμένους μαθητές.

Το έργο δημιούργησε επίσης έναν κατάλογο καλών πρακτικών στην ανώτερη εκπαίδευση, ο οποίος κοινοποιήθηκε μέσω μιας ανοιχτής εκδήλωσης διάδοσης στο Γκντανσκ . Η εκδήλωση αυτή συγκέντρωσε εκπαιδευτικούς, εκπροσώπους ΜΚΟ και τοπικές αρχές και διευκόλυνε τη μεταφορά γνώσεων και μεθόδων που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Ως αποτέλεσμα, το *EduSenior* συνέβαλε στη μείωση του εκπαιδευτικού και ψηφιακού αποκλεισμού μεταξύ των ηλικιωμένων, ενδυνάμωσε τους τοπικούς εκπαιδευτικούς με νέα εργαλεία και διεθνή έμπνευση και παρείχε πρακτικούς, αναπαραγωγίσιμους πόρους για χρήση σε ολόκληρο τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Τα αποτελέσματα του έργου συνεχίζουν να υποστηρίζουν το έργο άλλων ιδρυμάτων στην Πολωνία και πέραν αυτής.

5) Ιστορίες Συμμετεχόντων – προαιρετικά

Σύντομα αποσπάσματα, προσωπικές σκέψεις ή εμπειρίες που μοιράζονται οι συμμετέχοντες

6) Παράγοντες επιτυχίας

Τι έκανε την πρακτική αποτελεσματική ή καινοτόμο;

Υπήρχαν κάποια μοναδικά ή δημιουργικά στοιχεία;

Αρκετοί παράγοντες συνέβαλαν στην επιτυχία και την αποτελεσματικότητα του έργου *EduSenior*. Πρώτα και κύρια, η ισχυρή διεθνής συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος NOVA και του Bjerkaker. Το LearningLab έφερε πολύτιμη εμπειρογνομosύνη και έμπνευση. Η μακροχρόνια εμπειρία του Νορβηγού εταίρου στην συμμετοχική εκπαίδευση ενηλίκων, ειδικά με τη μεθοδολογία του κύκλου μελέτης, παρείχε μια σταθερή βάση για την προσαρμογή αυτής της προσέγγισης στο πολωνικό πλαίσιο.

Ένας άλλος βασικός παράγοντας ήταν η σαφής εστίαση τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και στους μαθητές. Επενδύοντας στην επαγγελματική ανάπτυξη των συντονιστών πρώτα, το έργο διασφάλισε ότι οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους ηλικιωμένους θα ήταν καλά σχεδιασμένες, χωρίς αποκλεισμούς και αποτελεσματικές. Ο συνδυασμός διεθνούς εκπαίδευσης και τοπικής εφαρμογής δημιούργησε έναν δυναμικό κύκλο μάθησης που ωφέλησε και τις δύο ομάδες.

Η χρήση της ίδιας της μεθοδολογίας του κύκλου μελέτης ήταν επίσης ένας παράγοντας επιτυχίας. Η έμφαση που έδωσε στον διάλογο, την ισότητα και τη μάθηση υπό την καθοδήγηση ομάδων βρήκε απήχηση στους ηλικιωμένους, πολλοί από τους οποίους ένιωθαν μεγαλύτερη συμμετοχή και σεβασμό σε αυτή τη μορφή παρά σε παραδοσιακά, εκ των άνω προς τα κάτω εκπαιδευτικά μοντέλα. Αυτή η προσέγγιση βοήθησε στην ενίσχυση του αισθήματος κοινότητας και του ανήκειν μεταξύ των συμμετεχόντων.

Η ανάπτυξη πρακτικών και ευέλικτων εκπαιδευτικών πόρων —όπως ο οδηγός και οι εκπαιδευτικές ενότητες— έκανε την πρακτική εύκολη στην αναπαραγωγή και την προσαρμογή. Αυτά τα υλικά βασίστηκαν σε πραγματικές πιλοτικές εμπειρίες και ανταποκρίθηκαν σε πραγματικές ανάγκες που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Τέλος, το υποστηρικτικό τοπικό περιβάλλον—συμπεριλαμβανομένων των ενεργών κοινοτικών κέντρων και των κινητοποιημένων εκπαιδευτικών— έπαιξε καθοριστικό ρόλο. Το έργο βασιζόταν σε πραγματικές

κοινότητες και αντιμετώπιζε απτές, καθημερινές προκλήσεις των ηλικιωμένων. Αυτή η πρακτική σημασία κατέστησε το έργο ουσιαστικό και αποτελεσματικό για όλους τους εμπλεκόμενους.

7) Μεταβιβασιμότητα / Συστάσεις

Μπορεί η πρακτική να χρησιμοποιηθεί και αλλού;

Ποιες προϋποθέσεις απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή;

Η *πρακτική του EduSenior* είναι ιδιαίτερα εφαρμόσιμη και μπορεί να εφαρμοστεί σε ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών πλαισίων ενηλίκων, ιδιαίτερα σε εκείνα που εργάζονται με ηλικιωμένους ενήλικες σε μη τυπικά ή κοινοτικά περιβάλλοντα. Η επιτυχία της έγκειται στην απλότητα και την ευελιξία της μεθοδολογίας του κύκλου μελέτης, καθώς και στη διαθεσιμότητα έτοιμων προς χρήση υλικών που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Η πρακτική μπορεί να εφαρμοστεί σε λέσχες ηλικιωμένων, βιβλιοθήκες, κέντρα γειτονιάς, ΜΚΟ και άλλα ιδρύματα που στοχεύουν στην προσφορά ουσιαστικών εκπαιδευτικών ευκαιριών σε ηλικιωμένους. Επειδή οι κύκλοι μελέτης απαιτούν ελάχιστη υποδομή - μόνο μια ομάδα συμμετεχόντων με κίνητρο και έναν εκπαιδευμένο συντονιστή - μπορούν να λειτουργήσουν τόσο σε αστικά όσο και σε αγροτικά περιβάλλοντα.

Για την επιτυχή εφαρμογή του, θα πρέπει να πληρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις:

1. Οι συντονιστές θα πρέπει να λάβουν βασική εκπαίδευση σε μεθόδους συμμετοχικής μάθησης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της προσέγγισης του κύκλου μελέτης. Ο οδηγός που δημιουργήθηκε στο EduSenior υποστηρίζει αυτή τη διαδικασία και μπορεί να χρησιμεύσει ως εργαλείο κατάρτισης.
2. Οι ομάδες θα πρέπει να παραμένουν μικρές και συνεπείς, για να χτίζεται εμπιστοσύνη και να επιτρέπεται η αλληλεπίδραση μεταξύ συνομηλίκων και η κοινή ευθύνη.
3. Τα θέματα θα πρέπει να είναι σχετικά με τα ενδιαφέροντα και την καθημερινή ζωή των ηλικιωμένων, όπως οι ψηφιακές δεξιότητες, η συμμετοχή στα κοινά ή η επικοινωνία μεταξύ των γενεών.

Η διαθεσιμότητα υλικού ανοιχτής πρόσβασης στα πολωνικά διευκολύνει άλλους εκπαιδευτικούς και οργανισμούς να υιοθετήσουν τη μέθοδο χωρίς μεγάλες επενδύσεις. Επιπλέον, η εμπειρία που αποκτήθηκε στο EduSenior δείχνει ότι η διεθνής έμπνευση μπορεί να προσαρμοστεί αποτελεσματικά στα τοπικά πλαίσια όταν εφαρμόζεται με προσοχή και ανταπόκριση στις ανάγκες των μαθητών.

Ολικός, *Το EduSenior* καταδεικνύει ότι με την κατάλληλη προετοιμασία και δέσμευση, η συμπεριληπτική και ενδυναμωτική εκπαίδευση για ηλικιωμένους είναι εφικτή σε οποιαδήποτε κοινότητα.

8) Συμβουλές / Συμβουλές Εφαρμογής – προαιρετικά

Λίστες ελέγχου, μαθήματα ή συμβουλές για όσους επιθυμούν να εφαρμόσουν την πρακτική.

Με βάση την εμπειρία του *EduSenior*, οι ακόλουθες συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν άλλους να εφαρμόσουν με επιτυχία μια παρόμοια πρακτική:

1. Ξεκινήστε με τους συντονιστές.

Επενδύστε σε σύντομες εκπαιδευτικές ή προσανατολιστικές συνεδρίες για να βοηθήσετε τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν την προσέγγιση του κύκλου μελέτης και να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση στην καθοδήγηση συμμετοχικών ομάδων μάθησης.

2. Διατηρήστε τις ομάδες μικρές και σταθερές.

Ιδανικά, 6–10 συμμετέχοντες ανά κύκλο, που θα συναντώνται τακτικά. Αυτό χτίζει εμπιστοσύνη, ομαδική ταυτότητα και ασφαλείς συνθήκες για ανταλλαγή απόψεων μεταξύ συνομηλίκων.

3. Αφήστε τους μαθητές να επιλέξουν θέματα.

Όποτε είναι δυνατόν, επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να διαμορφώσουν την κατεύθυνση του κύκλου. Αυτό βελτιώνει την εμπλοκή και δίνει στους ηλικιωμένους ένα αίσθημα ευθύνης για τη μαθησιακή διαδικασία.

4. Χρησιμοποιήστε καθημερινή γλώσσα και παραδείγματα από την πραγματική ζωή.

Αποφύγετε την ορολογία. Προσαρμόστε το υλικό και τις συζητήσεις στις ανάγκες, τις εμπειρίες και τα επίπεδα άνεσης των ηλικιωμένων.

5. Παροχή έντυπου υλικού.

Μερικοί συμμετέχοντες μπορεί να μην χρησιμοποιούν τα ψηφιακά εργαλεία με αυτοπεποίθηση. Τα έντυπα φύλλα εργασίας ή οι περιλήψεις μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση και να ενθαρρύνουν τον αναστοχασμό στο σπίτι.

6. Εστίαση στη διαδικασία έναντι της απόδοσης.

Η αξία του κύκλου μελέτης έγκειται στη συζήτηση, την αμοιβαία υποστήριξη και την προσωπική ανάπτυξη—όχι στην επίτευξη τυπικών μαθησιακών αποτελεσμάτων.

7. Ενθαρρύνετε τους συντονιστές να αναστοχαστούν.

Μετά από κάθε συνεδρία, οι συντονιστές θα πρέπει να σημειώνουν τι λειτούργησε, τι όχι και τι θα μπορούσε να βελτιωθεί. Αυτό βοηθά στη βελτίωση της πρακτικής τους και στην προσαρμογή της μεθόδου σε τοπικό επίπεδο.

8. Χρησιμοποιήστε τον οδηγό και τις ενότητες του *EduSenior*.

Προσφέρουν δοκιμασμένες δομές, ερωτήσεις και συμβουλές και μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν σε διαφορετικά θέματα ή ομάδες.

Ακολουθώντας αυτές τις απλές συμβουλές, τα ιδρύματα μπορούν να δημιουργήσουν συμπεριληπτικά και ουσιαστικά μαθησιακά περιβάλλοντα για ηλικιωμένους, ακόμη και με περιορισμένους πόρους.

9) Διδάγματα που αντλήθηκαν - προαιρετικά

Μεγαλύτερες εκπλήξεις, εμπόδια ή βασικά συμπεράσματα κατά την υλοποίηση.

10) Φωτογραφίες που απεικονίζουν την περιγραφόμενη πρακτική

Παρακαλώ επισυνάψτε τουλάχιστον 3 φωτογραφίες που σχετίζονται με την περιγραφόμενη καλή πρακτική

Πηγή: Fundacja NOVA – Σελίδα έργου EduSenior: https://fundacjanova.org.pl/portfolio_page/eduseniior/

ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ – ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Παρακαλώ, σημειώστε όλες τις κατηγορίες που ισχύουν για την πρακτική που περιγράφετε. Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

☒	Κερδίζοντας κάνοντας
☒	Διαγενεακή μάθηση
☐	Μάθηση με βάση την κοινότητα
☐	Ψηφιακή / μικτή μάθηση
☒	Μάθηση από ομοτίμους
☐	Καθοδήγηση / καθοδήγηση
☐	Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις
☒	Συνεργατικό / βασισμένο σε συνεργάτες
☐	Άλλο (προσδιορίστε):

ΟΜΑΔΑ-ΣΤΟΧΟΣ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα
- NEETs (Όσοι δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση)
- Μετανάστες / Πρόσφυγες
- Ηλικιωμένοι ενήλικες
- Γυναίκες
- Άτομα με αναπηρίες
- Άλλες ευάλωτες ομάδες
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Επίσημος
- Μη τυπική
- Ατυπος

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ

- Γραμματισμός (ανάγνωση, γραφή, κατανόηση)
- Αριθμητική (μαθηματικά, λογική σκέψη)
- Ψηφιακές δεξιότητες
- STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά)
- Προσωπικά, κοινωνικά και μάθηση για να μάθουμε
- Πολιτικές ικανότητες
- Επιχειρηματικότητα
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση
- Γλωσσικές δεξιότητες
- Επαγγελματικές δεξιότητες που σχετίζονται με την εργασία
- Πράσινες ικανότητες
- Άλλο (προσδιορίστε):

ΠΙΘΑΝΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ

- Δάσκαλοι / Εκπαιδευτικοί
- Διοικητικό προσωπικό
- Διαχείριση σχολείου / κέντρου
- Χάραξη πολιτικής / Δημόσια διοίκηση
- ΜΚΟ / Κοινωνικές οργανώσεις
- Άλλο (προσδιορίστε):

Γλωσσάρι Κατηγοριών (Επεξήγηση των Στοιχείων της Λίστας Ελέγχου)

Τύπος πρακτικής

- Μάθηση στην πράξη – μάθηση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, μεθόδων που βασίζονται στην πράξη, όπως εργαστήρια ή πραγματικές εργασίες.
- Διαγενεακή μάθηση – δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν συμμετέχοντες από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες που μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον.
- Μάθηση βασισμένη στην κοινότητα – μάθηση που λαμβάνει χώρα εντός της τοπικής κοινότητας, συχνά μέσω της εμπλοκής στην πραγματική ζωή.
- Ψηφιακή / μικτή μάθηση – εκπαίδευση με χρήση ψηφιακών εργαλείων (διαδικτυακά) ή συνδυασμός διαδικτυακών και δια ζώσης μεθόδων.
- Μάθηση από ομοτίμους – μάθηση μεταξύ συμμετεχόντων με παρόμοιο status ή εμπειρία, με αλληλοϋποστήριξη.
- Mentoring / coaching – ατομική υποστήριξη από ένα πιο έμπειρο άτομο για να βοηθήσει στη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη.
- Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις – χρήση τεχνών, μουσικής, θεάτρου, αφήγησης ιστοριών κ.λπ. ως μαθησιακά εργαλεία.
- Συνεργατικές / βασισμένες σε εταιρους – πρακτικές που περιλαμβάνουν τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών ή ομάδων.
- Άλλο (προσδιορίστε) – οποιαδήποτε άλλη μέθοδος που δεν αναφέρεται παραπάνω.

Ομάδα-στόχος

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα – ενήλικες που έχουν χαμηλό επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης ή βασικών δεξιοτήτων.
- NEETs – άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση (συχνά νέοι ενήλικες).
- Μετανάστες / Πρόσφυγες – άτομα που μετακινήθηκαν από άλλη χώρα, αντιμετωπίζοντας συχνά προκλήσεις ένταξης.
- Ηλικιωμένοι ενήλικες – Ενήλικες ηλικίας 65+ ετών
- Γυναίκες – πρακτικές που ανταποκρίνονται ειδικά στις ανάγκες των γυναικών.
- Άτομα με αναπηρίες – άτομα με σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές αναπηρίες.
- Άλλες ευάλωτες ομάδες – ομάδες που κινδυνεύουν από αποκλεισμό (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, άστεγοι).
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός – μέσοι ενήλικες που δεν εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες.

Μαθησιακό Περιβάλλον

- Τυπική – μάθηση εντός επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων, πιστοποιημένα μαθήματα (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια).
- Μη τυπική – οργανωμένη μάθηση εκτός του τυπικού συστήματος (π.χ. εργαστήρια, εκπαίδευση στην κοινότητα).
- Άτυπη – μάθηση μέσω καθημερινών εμπειριών, χωρίς δομημένο μάθημα (π.χ. εθελοντισμός, οικογένεια).

Δεξιότητες / Ικανότητες που αναπτύχθηκαν

- Γραμματισμός – ανάγνωση, γραφή και κατανόηση κειμένων (συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών κειμένων όπως οι φόρμες).
- Αριθμητική – χρήση μαθηματικών και λογικής συλλογιστικής.
- Ψηφιακές δεξιότητες – χρήση ψηφιακών εργαλείων, π.χ. δημιουργία βιογραφικού σημειώματος, διαδικτυακά εργαλεία, διαδικτυακές πλατφόρμες.
- STEM – φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.
- Προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές δεξιότητες – αυτογνωσία, κίνητρο, ομαδική εργασία, δεξιότητες δια βίου μάθησης.
- Πολιτικές ικανότητες – ενεργός ιδιότητα του πολίτη, κατανόηση της δημοκρατίας και κοινωνικές ευθύνες.
- Επιχειρηματικότητα – δημιουργικότητα, καινοτομία, διαχείριση έργων, ανάληψη κινδύνου.
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση – εκτίμηση και δημιουργία πολιτιστικού περιεχομένου (π.χ. τέχνες, μουσική).
- Γλωσσικές δεξιότητες – ικανότητα επικοινωνίας σε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες.
- Δεξιότητες σχετικές με την εργασία / επαγγελματικές δεξιότητες – πρακτικές δεξιότητες χρήσιμες σε συγκεκριμένες θέσεις εργασίας ή επαγγέλματα.
- Πράσινες ικανότητες – γνώσεις και συμπεριφορές που υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική φροντίδα.
- Άλλο – τυχόν άλλες δεξιότητες που έχουν αναπτυχθεί (παρακαλώ διευκρινίστε).

Πιθανοί χρήστες – ομάδες που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εφαρμογή, την προσαρμογή ή την έμπνευση αυτής της πρακτικής στο εργασιακό τους πλαίσιο.

Σημείωση: Αυτές οι κατηγορίες ακολουθούν πλαίσια της ΕΕ, όπως οι Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση (2018), το Σχέδιο Δράσης για τις Βασικές Δεξιότητες (2025) και ο Οδηγός Προγράμματος Erasmus+ 2025 – Γλωσσάρι

